

Redegjørelse for TONOs etterlevelse av åpenhetsloven - 2022

Grunnleggende om TONO

TONO SA er en kollektiv forvaltningsorganisasjon, som er organisert som et samvirke, eid og styrt av sine medlemmer som er komponister, sangtekstforfattere og musikkforlag. TONO forvalter på deres vegne de økonomiske opphavsrettighetene i musikkverkene de har skapt og er rettighetshavere til.

TONO gir tillatelse til offentlig fremføring av beskyttet musikk på radio, TV, internett, konsert, kino og annen offentlig fremføring av musikkverk mot betaling, og overfører hvert år sitt økonomiske resultat til rettighetshavere i musikk som har blitt spilt offentlig.

TONOs samfunnsrolle er todelt gjennom på den ene siden å samle og forenkle lisensiering av beskyttet musikk og på den andre å gi musikkskapere et økonomisk grunnlag for å kunne skape nye musikkverk.

Forvalter norske og utenlandske rettigheter i Norge

TONO har mer enn 40 000 medlemmer, og forvalter i det norske territoriet også rettighetene til millioner av opphavere og musikkforlag tilhørende TONOs søsterselskaper i andre land verden over. Dette internasjonale samarbeidet er regulert gjennom gjensidige representasjonsavtaler som inngås mellom de kollektive forvaltningsselskapene. Selskapene er alle medlemmer av paraplyorganisasjonen CISAC, som utvikler og vedlikeholder infrastruktur som gjør at selskapenes samarbeid kan foregå mest mulig sømløst, på opphavernes vegne.

TONOs styringsform

TONO-medlemmer som har hatt forvaltningskontrakt med TONO i minst to år blir automatisk stemmeberettiget TONO-medlem dersom vedkommendes gjennomsnittlige avregning for fremføring, overføring og lydfesting de siste tre avregningsår utgjør minst 0,05 G (eller 0,3 G siste år). For musikkforlag er kravet 0,3 G eller 1,8 G siste år. Stemmeberettigede medlemmer har møterett på TONOs årsmøte, og kan velges til tillitsverv i organisasjonen. TONO har per juni 2023 i overkant av 4 700 stemmeberettigede medlemmer.

Årsmøtet er TONOs høyeste organ. Dette velger TONOs styre, som har en sammensetning bestående av to medlemmer fra Norsk komponistforening, to fra NOPA, to fra Musikkforleggerne og to stemmeberettigede medlemmer som ikke er medlem av noen av de nevnte organisasjonene i tillegg til tre ansattvalgte representanter.

Administrerende direktør står for den daglige ledelse av TONOs virksomhet og skal følge styrets retningslinjer og instruksjoner.

TONO har 65 ansatte og følgende avdelinger, områder og hovedfunksjoner: Marked, medlem, avregning, medie, juridisk, kommunikasjon, IT, økonomi og HR.

Aktsomhetsvurderinger og åpenhetsloven

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022 og har til hensikt å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon og levering av varer og tjenester. Aktsomhetsvurderingen skal omfatte egen virksomhet, leverandører og forretningspartnere.

Vårt arbeid tar utgangspunkt i prinsipper og rettigheter beskrevet i Verdenserklæringen om menneskerettigheter, Den internasjonale arbeidsorganisasjonen (ILO) sin erklæring om grunnleggende prinsipper og rettigheter i arbeidslivet, FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP, 2011) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper (OECD 2011) og OECDs veiledende metode for aktsomhetsvurderinger.

Menneskerettigheter og arbeidstakers rettigheter er identifisert som viktige områder for TONO. Dette gjelder for henholdsvis våre leverandører, forretningspartnere og våre ansatte.

Forankring av ansvarlighet og aktsomhetsvurderinger i TONO

TONO har hatt gjennomgang av aktsomhetsvurderinger og åpenhetsloven for hele ledergruppen og administrasjonen. Vårt arbeid med aktsomhetsvurderinger er forankret i styret. Administrerende direktør har det overordnede ansvar for arbeidet, og ansvaret for løpende oppfølging og koordinering i plassert i juridisk avdeling hos Ida Otterstad.

Videre har innkjøpsansvarlig et ansvar for å følge opp TONOs praksis og retningslinjer for leverandører og forretningspartnere i tråd med TONOs innkjøpsstrategi.

Innkjøpsfunksjonene i hver av forretningsområdene har en viktig rolle i risikokartleggingen og leverandøroppfølgingen.

Det er igangsatt flere prosjekter for å forbedre TONOs interne rutiner og prosesser for å styrke vårt arbeid med aktsomhetsvurderinger i tråd med åpenhetsloven.

Som del av forbedringsarbeidet har vi blant annet:

Oppdatert styringssystem for å sikre forankring i styrende dokumenter (*Plan for implementering av åpenhetsloven, Etiske retningslinjer for leverandører. Policy for ansvarlig forretningspraksis, Policy for gjenoppretting og klagemekanisme*), og hos ledelsen.

Definert rolle- og ansvarsfordeling i organisasjonen, samt etablert en ansvarlig for TONOs etterlevelse av åpenhetsloven (åpenhetsansvarlig).

Igangsatt arbeid med å tilpasse rapporteringsrutiner, herunder også håndtering av informasjonsforespørsler.

Våre styrende dokumenter legger føringer for hvordan TONO skal jobbe med aktsomhetsvurderinger.

Vårt arbeid med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er forankret i våre interne retningslinjer og rutiner vedtatt av styret. På et overordnet nivå legger vår *Policy for ansvarlig forretningspraksis* føringer for hvordan selskapet skal jobbe med ivaretagelse av menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold.

Våre etiske retningslinjer for leverandører og forretningspartnere setter krav til etterlevelse av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold og legger grunnlaget for vår oppfølging og vårt samarbeid.

Risikokartlegging

Vurdering av risiko for brudd på arbeids- og menneskerettigheter er en kontinuerlig prosess i TONO. Vårt risikobilde vil derfor endres i takt med at vi får stadig bedre informasjon og kunnskap om våre leverandører og forretningspartnere.

TONO har igangsatt et arbeid med å etablere en metodikk og et verktøy for å gjennomføre overordnede risikovurderinger for hvert forretningsområde. Som igjen vil tilrettelegge for en risikobasert tilnærming i vår oppfølging av leverandører og forretningspartnere, og som hjelper oss i prioritering av tiltak.

I vår risikobaserte tilnærming vil vi prioritere vesentlig risiko, hvilket innebærer mest alvorlige brudd på menneskerettigheter der det er størst sannsynlighet dette måtte finne sted.

I risikokartleggingen gjennomgår vi oversikten over våre leverandører og forretningspartnere, og bruker anerkjente kilder innen land- og kategoririsiko til å foreta en klassifisering av disse. Kilder vi benytter er blant annet Høyrisikolisten-Anskaffelser.no, ITUC Global Rights Index, Transparency International Corruption Perception Index.

Dette gir oss en objektiv oversikt over risikobildet i våre leverandørkjeder og blant våre forretningspartnere. Deretter foretar vi en prioritering av videre oppfølging basert på der vi ser det er størst risiko, samt vår kunnskap om risiko og påvirkningsevne knyttet til disse.

I løpet av rapporteringsperioden har det ikke blitt avdekket faktiske negative konsekvenser.

Vi antar likevel at det er risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, og har derfor styrket våre systemer og verktøy for å avdekke og håndtere negative konsekvenser.

Det er vår foreløpige vurdering at det er våre forretningsområder hvor det foreligger størst risiko, som vil prioriteres for videre kartlegging og tiltak. Basert på overordnede risikovurderinger, er det følgende områder hvor vi har avdekket størst risiko:

Elektronisk utstyr/materiale

Telefon, elektronikk til kontor og it-utstyr. Her er både risikoscore for alvorlighetsgrad og sannsynlighet vurdert til høy. Dette er blant annet fordi det nedover i leverandørkjeden i sammenstillingen av produktene, produksjon av komponenter (slik som chip'er) samt ved utvinning av mineraler er en rekke ulike risikomomenter. Blant annet risiko for ekstrem overtid, barnearbeid, mangel på rett til fagorganisering og kollektiv forhandling, tvangsarbeid, dårlige arbeidsforhold m.m.

Mat og drikke

Mat og drikke også inkludert restauranter. Især er eksempelvis kaffe, te og bananer definert som råvarer som forbindes med en svært høy risiko for brudd på menneskerettigheter slik som barnearbeid og tvangsarbeid etc. nedover i leverandørkjeden i landbrukssektoren. Annen frukt og grønt slik som appelsiner og druer er klassifisert som høy risiko, mens matvarer mens matvarer som

salat, agurk og epler, med annet opprinnelsesland enn Norge er definert som middels høy risiko. Restauranter pekes ut som en risikobrånse for menneskehandel.

Vedlikeholdstjenester og andre tekniske tjenester

Ved bruk av tjenester slik som rørlegger, elektriker og renhold er det risiko for bruk av migrantarbeidere som inngår dårlige arbeidskontrakter med lav lønn og dårlige arbeidsforhold. Risiko for arbeidslivskriminalitet.

“Give aways” m.m.

Ved innkjøp av give aways i markedsføringsøyemed, som capser, T-skjorter m.m. benytter norske leverandører i hovedsak produsenter i Asia. Vi mener at dette er et område med høy risiko i form av ekstrem overtid, barnarbeid, mangel på rett til fagorganisering og kollektiv forhandling, tvangsarbeid, dårlige arbeidsforhold m.m.

TONOs søsterorganisasjoner i andre land

TONO har per juni 2023 gjensidighetsavtaler med 78 søsterselskaper i land verden over. Gjensidighetsavtalene innebærer at TONO er representert i alle verdensdeler. Mange av de europeiske selskapene er gamle, med veletablerte praksiser, i land med gode lovmessige rammebetingelser hvor det stilles krav til etisk praksis i tråd med gjeldende EU-direktiver. Kollektive forvaltningsorganisasjoner i andre verdensdeler jobber under andre forhold, i en del tilfeller i land med svake styringssystemer og oppfølging av nasjonal og internasjonal rett.

TONO erkjenner at kollektive forvaltningsselskaper i andre land og verdensdeler kan utgjøre en potensiell risiko. TONO ønsker å være en pådriver for god etisk praksis på tvers av landegrensene, og vil derfor følge opp arbeidet for å styrke menneske- og arbeidstakerrettigheter i våre søsterorganisasjoner. Den globale paraplyorganisasjonen for verdens kollektive forvaltningsorganisasjoner, CISAC, vil for TONO være et naturlig sted å påvirke utviklingen i global sammenheng.

Tiltak aktsomhetsvurderinger

I denne rapporteringsperioden har TONO prioritert forankringen av arbeidet med aktsomhetsvurderinger i våre retningslinjer og styringssystemer, og å kartlegge og på et overordnet nivå vurdere negativ påvirkning knyttet til vår virksomhet, våre leverandørkjeder og våre forretningsforbindelser. I denne prosessen har vi styrket våre rutiner for risikokartlegging, som vil legge grunnlaget for vårt arbeid med å stanse, forebygge og redusere potensiell eller faktisk negativ påvirkning.

For å styrke våre forebyggende aktiviteter vil vi vurdere å utvikle arbeidet med aktsomhetsvurderinger gjennom å:

Foreta prekvalifisering og risikokartlegging i forkant av avtaler.

Iverksette arbeid for å sikre at arbeid og ansvar for menneskerettigheter og ansvarlig næringsliv inngår i våre kontrakter, og vårt avtaleverk med forretningspartnere og leverandører.

Undersøke behovet for å styrke våre rutiner som omfatter arbeidet med bærekraft generelt, og menneskerettigheter og anstendig arbeidsliv spesielt.

Inkludere våre *Etiske retningslinjer for leverandører og forretningspartnere* i alle avtaler, som gir oss mulighet til å sette etiske krav samt å kontrollere etterlevelse.

Få tilgang til kontroller via revisjonssystemer for å følge opp etterlevelse av våre etiske krav.

For å kunne avdekke potensielle og faktiske negative konsekvenser har TONO også etablert varslingskanaler for interne og eksterne interessenter i form av skjemaer på tono.no og kontaktpunkter internt for de ansatte der det er tilrettelagt for varslinger om avvik og avvikshåndtering.

Vi vil i den neste rapporteringsperioden videreutvikle og styrke disse tiltakene. Vi vil videre etablere et risikoverktøy slik at vi kan prioritere leverandører til oppfølging med en risikobasert tilnærming, utarbeide tiltaksplaner og følge opp gjennomføring.

Vårt fokus for neste rapporteringsperiode vil være videre kartlegging og det forebyggende arbeidet for de områdene vi har kartlagt høy risiko og prioritert til oppfølging. Basert på risikokartleggingen i våre forretningsområder vil vi følge opp aktuelle leverandører og forretningspartnere og iverksette forbedringstiltak der det er behov.

Vi vil også vurdere å etablere nye rutinebeskrivelser i innkjøpsprosessene for å etterleve våre egne forventinger til arbeidet med ivaretagelse av menneskerettigheter.

